

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 127

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Afganistan
İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava
Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve
Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/478)**

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/478 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Dışişleri Komisyonu Raporu5

• Tasarı Metni7

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin7

• Anlaşma Metni8

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

18/10/2011

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-357/3277

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 7/9/2011 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/478)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması'nda ticari hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticari hakların ikili sözleşmeler yolu ile düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ve İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşması'ndan esinlenerek ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları göz önünde tutarak, aynı zamanda milli sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kalkındırmak amacı ile bugüne kadar birçok ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda Anlaşması tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda Hükümetimiz ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti arasında 24 Mart 2011 tarihinde Ankara'da bir Hava Ulaştırma Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Afganistan arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesi ile imzalanan bu Anlaşma, hava trafiği ile ilgili ulusal mevzuata uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlaması bakımından faydalı bulunmaktadır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

9 Ocak 2012

Esas No: 1/478

Karar No: 121

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 18/10/2011 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 25/10/2011 tarihinde tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 4/1/2012 tarihli 16 ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Yapılan incelemeler neticesinde Tasarının, iki ülke arasında ekonomik, kültürel ve turizm alanındaki iş birliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesi amacıyla 24 Mart 2011 tarihinde Ankara’da imzalanan Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; sivil havacılık sektörüyle ilgili tanımları içeren ve iki ülke arasında sefer yapabilecek hava yollarının tayini, sivil havacılık mevzuatının iki ülke arasında karşılıklı olarak ne şekilde uygulanacağı, havacılıkla ilgili sertifikaların ve lisansların karşılıklı olarak hangi şartlarda tanınacağı ve havacılık emniyeti ve güvenliği gibi konuların esaslarını belirleyen ve Afganistan tarafında onay süreci 26/9/2011 tarihinde tamamlanan çerçeve nitelikli Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Sakarya Milletvekili Şaban Dışli ve İstanbul Milletvekili İsmail Safi’nin Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Muhammed Çetin</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Kâtip	Üye	Üye
<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Emrullah İşler</i>
Mardin	Aksaray	Ankara

Üye	Üye	Üye
<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i>	<i>Tunca Toskay</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>
Ankara	Antalya	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Sinan Oğan</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Faik Tunay</i>
Iğdır	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Safi</i>	<i>Mehmet Muş</i>	<i>Osman Oktay Ekşi</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>Rıfat Sait</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Aytuğ Atıcı</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Şaban Dişli</i>
Mersin	Rize	Sakarya
		(Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye	
	<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	
	Samsun	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞ-
TIRMA ANLAŞMASININ ONAYLANMA-
SININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 24 Mart 2011 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞ-
TIRMA ANLAŞMASININ ONAYLANMA-
SININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İçişleri Bakanı

İ. N. Şahin

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

Ö. Dinçer

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

İÇERİK

<u>MADDE</u>	<u>BAŞLIK</u>
1	TANIMLAR
2	HAKLARIN TANINMASI
3	TAYİN VE YETKİLENDİRME
4	YETKİLENDİRMENİN İPTALİ VEYA ASKIYA ALINMASI
5	KAPASİTE
6	ÜCRET TARİFELERİ
7	VERGİLER, GÜMRÜK HARÇLARI VE DİĞER ÜCRETLER
8	DOĞRUDAN GEÇİŞ
9	KULLANICI ÜCRETLERİ
10	YABANCI PERSONELİN ÇALIŞTIRILMASI VE YEREL HİZMETLERE ERİŞİM
11	DÖVİZ DÖNÜŞÜMÜ VE KAZANÇLARIN TRANSFERİ
12	SERTİFİKA VE LİSANSLARIN KARŞILIKLI TANINMASI
13	HAVACILIK EMNİYETİ
14	HAVACILIK GÜVENLİĞİ
15	UÇUŞ PROGRAMLARININ SUNULMASI
16	İSTATİSTİKLER
17	YASALARIN VE DÜZENLEMELERİN UYGULANMASI
18	İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER
19	İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ
20	TESCİL
21	ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR
22	BAŞLIKLAR
23	GEÇERLİLİK VE SONA ERME
24	YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ
EK I	HAT ÇİZELGESİ
EK II	KOD PAYLAŞIMI

Bundan sonra "Akit Taraflar" olarak nitelendirilecek Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti,

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine ve Uluslararası Hava Hizmetleri Transit Anlaşmasına taraf olarak,

Uluslararası havacılık hizmetlerinin genişletilmesini kolaylaştırmak isteyerek,

Etkin ve rekabetçi uluslararası hava hizmetlerinin ekonomik büyümeyi, ticareti, yatırımı ve tüketicilerin refahını arttırdığının bilincinde olarak,

Uluslararası hava hizmetlerinde en üst seviyede emniyet ve güvenliği sağlamak ve kişi ve mülkiyetleri tehlikeye atan, hava hizmetlerini olumsuz etkileyen ve sivil havacılığın emniyeti konusunda halkın güvenini zedeleyen hava araçlarının güvenliğine karşı yapılan hareket ve tehlikeler konusundaki ciddi endişelerini teyit etmek arzusuyla, ve

Ülkelerinin arasında ve ötesinde havacılık hizmetleri kurmak ve yürütmek amacıyla bir anlaşmaya varmayı isteyerek,

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE MUTABIK KALMIŞLARDIR:

MADDE 1 TANIMLAR

1. Bu Anlaşma amacı doğrultusunda, metin içeriği aksini gerektirmediği takdirde:

a. "Havacılık otoriteleri" terimi, Türkiye Cumhuriyeti için, Ulaştırma Bakanlığı ve Afganistan İslam Cumhuriyeti için Ulaştırma ve Sivil Havacılık Bakanlığı veya sözü geçen her iki otorite için herhangi bir görevi yerine getirmeye yetkili her bir teşekkül ya da kişiyi ifade etmektedir;

b. "Anlaşma" terimi, bu Anlaşmayı, Eklerini ve bunlarda yapılacak herhangi bir değişikliği ifade etmektedir;

c. "Mutabık kalınan hizmetler" terimi, bu Anlaşma hükümlerine göre belirlenen hatlarda sunulacak uluslararası hava hizmetlerini ifade etmektedir;

d. "Ek" terimi, bu Anlaşmanın Eklerini veya bu Anlaşmanın 18. Maddesinin (İstisnalar ve Değişiklikler) hükümleri doğrultusunda yapılan değişikliği ifade eder. Tüm Ekler bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır bu Anlaşmaya dair tüm referanslar aksine karar verilmedikçe Ekleri de içerecektir;

e. "Hava hizmeti" "uluslararası hava hizmeti"; "havayolu" ve "trafik amacı dışındaki duraklama" terimleri, Sözleşmenin 96. Maddesinde tanımlanan anlamlarında kullanılır.

f. "Kapasite" terimi,

- Hava aracı için, bu hava aracı tarafından hatta veya hattın belirli bir kısmında taşınabilen yükü,
- Belirlenmiş bir hava hizmeti için, bu hizmette kullanılan hava aracının kapasitesinin, bu hava aracı için bir hatta veya hattın bir kısmında belli bir dönemde işletilen frekans sayısının çarpımını ifade etmektedir.

g. "Sözleşme" terimi, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini ifade etmekte ve her iki Akit Tarafça yürürlüğe girmesi ya da kabul edilmesi koşuluyla, Sözleşmenin 90. Maddesi altında kabul edilen herhangi bir Eki ve 90. ve 94. Maddeler uyarınca Sözleşmenin Eklerinde yapılan herhangi bir değişikliği içermektedir.

h. "Tayin edilen havayolu (havayolları)" terimi, bu Anlaşmanın 3. Maddesi (Tayin ve Yetkilendirme) uyarınca tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş havayolunu (havayollarını) ifade etmektedir.

i. "Yer hizmetleri", bununla sınırlı olmamak kaydıyla yolcu, kargo ve bagaj hizmetleri ve ikram kolaylıkları ve/veya hizmetlerini ifade etmekte ve içermektedir.

j. "ICAO" terimi Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü ifade etmektedir.

k. "Uluslararası hava taşımacılığı", birden fazla Devletin toprağı üzerindeki hava sahasının kullanıldığı hava taşımacılığını ifade etmektedir.

l. "Pazarlamacı havayolu" kod paylaşımı vasıtasıyla başka bir havayolu tarafınca işletilen hava aracı ile hava taşımacılığı sunan havayolunu ifade etmektedir.

m. "Hat Çizelgesi" mevcut Anlaşmanın 18. Maddesindeki hükümlere uygun olarak mevcut Anlaşmanın ekinde belirtilen herhangi bir değişikliğin de ilave edildiği hava taşımacılığının yapılacağı yollardaki programı ifade etmektedir.

n. "Belirlenen hatlar" bu Anlaşmanın Ek l'inde onaylanmış ya da onaylanacak hatları ifade etmektedir.

o. "Yedek parçalar", hava aracının bütünlüğü için motorların da dahil olduğu gerekli yenileme ya da tamir nesnelerini ifade etmektedir.

p. "Ücret Tarifesi" terimi hava taşımacılığında, bununla bağlantılı olan diğer ulaşım modları dahil olmak üzere, yolcu, bagaj ve/veya posta hariç tutulmak üzere kargonun taşınması için havayolları ve acenteleri tarafından alınacak her türlü ücret, fiyat veya oranı ve bu ücret, fiyat ve oranın geçerli olduğu şartları ifade eder.

q. "Ülke" terimi Sözleşmenin 2. Maddesinde belirtilmiş olan anlamı haizdir;

r. "Trafik" terimi yolcular, bagaj, kargo ve postayı ifade etmektedir.

s. "Olağan teçhizat", çıkartılabilir yedek parçalar ve malzemeler dışında, ilk yardım ve yaşamsal teçhizatlar da dahil uçuş sırasında kullanılan maddeleri ifade etmektedir.

t. "Kullanıcı ücretleri" terimi havalimanlarının, seyrüsefer olanaklarının ve diğer ilgili hizmetlerin kullanımı için bir Akit Tarafın diğerinden tahsil ettiği ücret ve oranları ifade etmektedir.

MADDE 2

HAKLARIN TANINMASI

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafa tayin edilen havayolunun bu Anlaşmanın Ek l'inde belirlenen hatlar üzerinde tarifeli uluslararası hava hizmetleri yürütebilmesi için diğer Akit Tarafa aşağıdaki hakları tanımaktadır:

- a) Diğer Akit Tarafın ülkesi üzerinden iniş yapmaksızın uçuş hakkı,
- b) Sözü geçen ülkede trafik hizmeti dışındaki amaçlar için durabilme hakkı,

- c) Birlikte ya da ayrı uluslararası trafiği indirmek veya almak amacıyla bu Anlaşmanın Ek l'inde belirlenen hat için belirtilen ülkedeki noktalarda durabilme hakkı,
- d) Bu Anlaşmada başka bir şekilde belirtilmiş haklar

2. Bu Maddenin (1.) paragrafındaki hiçbir husus, bir Akit Tarafın havayoluna, diğer Akit Taraf ülkesinde bu diğer tarafın ülkesindeki başka bir noktaya ücret veya kira karşılığı taşınmak üzere trafik almak hakkını verdiği şeklinde anlaşamaz.

MADDE 3 **TAYİN VE YETKİLENDİRME**

1. Her bir Akit Taraf, belirlenen hatlarda mutabık kalınan hizmetleri işletmesi amacıyla bir veya daha fazla havayolunu tayin etme hakkına sahip olacaktır. Söz geçen tayin diplomatik kanallar yoluyla yazılı tebliğde bulunulması ile geçerli olacaktır.
2. Söz konusu tayin tebliğinin alınması üzerine, diğer Akit Tarafın havacılık otoriteleri bu Maddenin (3.) ve (4.) paragraflarına tabi olarak, gereken işletme iznini gecikmeksizin tayin edilen havayoluna (havayollarına) tanıyacaktır.
3. Bir Akit Tarafın Havacılık Otoriteleri, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun (havayollarının) sözü geçen havacılık otoritelerince Sözleşmenin hükümlerine uygun şekilde uluslararası havacılık hizmetlerinin işletilmesine uygulanan kanun ve düzenlemelerin şartlarını normal ve makul bir şekilde sağladığını temin etmesini isteyebilir.
4. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın aşağıdaki koşulları sağlamaması halinde bu Maddenin (2.) paragrafında sözü geçen işletme yetkilerinin tanınmasını reddedebilir veya tayin edilen havayolunun bu Anlaşmanın 2. Maddesinde (Hakların Tanınması) belirlenen hakları kullanabilmesi için şartlar getirebilir.
 - a. havayolunun hakiki sahipliği veya etkin kontrolünün tayin eden Akit Tarafın veya Akit Tarafın uyuğundakilerin yetkisinde olması, ve/veya

b. havayolunu tayin eden Hükümetin, bu Anlaşmanın 13. Maddesi (Havacılık Emniyeti) ve 14. Maddesindeki (Havacılık Güvenliği) standartlarına sahip ve uyguluyor olması.

5. Bir havayolu bu şekilde tayin edilip ve yetkilendirildiğinde, bu havayolu bu Anlaşmanın 5. Maddesindeki (Kapasite) ve 6. Maddesindeki (Ücret Tarifeleri) geçerli hükümler uyarınca, uzlaşılan kapasite ve tarifeye uygun olarak mutabık kalınan hizmetleri vermeye istediği herhangi bir zamanda başlayabilir.

MADDE 4

YETKİLENDİRMEİN İPTALİ VEYA ASKIYA ALINMASI

1. Her bir Akit Taraf, aşağıdaki hallerde, öteki Akit Tarafça tayin edilen bir havayoluna/havayollarına verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya 2. Maddede (Hakların Tanınması) belirtilen hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır:

- a. O havayolunun hakiki sahipliği veya etkin kontrolünün tayin eden Akit Tarafın veya Akit Tarafın uyuşundakilerin yetkisinde olduğu konusunda tatmin olmaması halinde; veya,
- b. O havayolunun kendisine bu hakları tanıyan Akit Tarafın kanun ve yönetmeliklerine uymaması; veya,
- c. O havayolunun bu Anlaşmada belirtilen hükümlere göre işletilmesinde başarısız olunması halinde,

2. Eğer iptal, askıya alma veya bu Maddenin (1.) paragrafında belirtilen hükümlerin derhal uygulanması yasa ve düzenlemelerin ihlalini önlemek açısından gerekli değilse, sözü geçen hak sadece diğer Akit Taraf Devletinin Havacılık Otoriteleri ile istişarelerden sonra kullanılabilir. Böyle bir durumda istişareler, herhangi bir Akit Tarafın talep tarihinden itibaren altmış (60) günlük bir dönem içinde başlamak durumundadır.

MADDE 5 KAPASİTE

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayoluna (havayollarına), kendi ülkeleri arasında mutabık kalınan hava hizmetlerini işletmeleri için adil ve eşit imkan sağlanacaktır.
2. Mutabık kalınan hava hizmetlerinin işletilmesinde, her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları), diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun çıkarlarını dikkate alacak, öyle ki aynı hatların tamamı veya bir kısmında diğer işletme tarafından sunulan hizmetleri aşırı derecede haksız olarak etkilemiş olmayacaktır.
3. Akit Tarafların tayin edilmiş havayollarının sağladıkları mutabık kalınan hizmetler belirtilen hatlar üzerinde kamu taşımacılığının ihtiyaçları ile yakından ilgili olacak ve havayolu tayin etmiş Akit Devletlerin ülkeleri arasında trafiğin mevcut ve makul olarak beklenen taşıma ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak asıl amaçları olacaktır.
4. Mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesinde her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları tarafından sağlanacak toplam kapasite ve hizmet frekansları, seferler başlamadan önce Akit Tarafların havacılık otoriteleri tarafından karşılıklı olarak belirlenecektir. Belirlenen bu hizmetlerin kapasite ve frekansı zaman içinde sözü geçen otoriteler tarafından gözden geçirilebilir ve yeniden düzenlenebilir.

MADDE 6 ÜCRET TARİFELERİ

1. Her bir Akit Taraf, ülkesine, ülkesinden veya üzerinden olacak uluslararası hava hizmetleri için uygulanacak ücret tarifelerinin makul seviyelerde işletme maliyeti, makul kar ve diğer havayollarının ücret tarifeleri olmak üzere tüm ilgili etkenlere dikkat edilerek tayin edilen havayolları tarafından belirlenmesine izin verecektir. Akit Taraflarca müdahale aşağıdaki hallerle sınırlıdır:
 - a. Gereksiz ayrımcı ücret ve uygulamaları önlemek;
 - b. Pazardaki baskın durumdan dolayı doğabilecek suiistimallerde tüketicileri çok yüksek veya kısıtlayıcı ücretlerden korumak; ve
 - c. Havayollarını doğrudan ya da dolaylı devlet sübvansiyonundan veya desteğinden kaynaklanan düşük ücretlerden korumak.

2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları tarafından paragraf (1) uyarınca belirlenen ücret tarifeleri diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinin onayını gerektirmeyecektir.

3. Hiçbir Akit Taraf, kendi tayin ettiği havayolu veya havayollarına, ücret tarifelerinin oluşturulmasında, tek başına veya diğer bir havayolu veya havayolları ile birlikte, diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu olan rakibini ciddi bir biçimde zayıflatacak veya onu hat dışı bırakabilecek bir biçimde piyasa gücünü suiistimal etmesine izin vermeyecektir.

4. Akit Taraflar, ücret tarifelerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıdaki havayolu uygulamalarının adil olmayan rekabet uygulamaları olduğu ve yakın takip gerektirdiği hususunda mutabıktır:

- a. Belirlenen hatlardaki hizmetlerin sağlanabilmesindeki maliyetleri tümüyle karşılamayacak ücretlerin ve oranların oluşturulması;
- b. Söz konusu uygulamaların geçici olmak yerine süreklilik arz etmesi,
- c. Söz konusu uygulamaların diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu (havayolları) üzerinde önemli ekonomik etkileri olması ya da önemli zarara uğratması; ve
- d. Hattaki hakim durumun suiistimaline işaret eden davranışlar.

5. Havacılık otoritelerinden herhangi birinin, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu tarafından önerilen veya uygulamada olan tarifesinden memnun olmaması halinde, otoritelerden birinin talebi üzerine, havacılık otoriteleri sorunu istişareler yoluyla çözmeye çalışacaklardır. Hiçbir durumda, bir Akit Tarafın havacılık otoritesi, diğer Akit Tarafın havayolunun tarifesinin yürürlüğe girmesini veya devamını önlemek amacıyla tek taraflı müdahalede bulunmayacaktır.

6. Yukarıdaki hükümlere bakılmaksızın, bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, talep üzerine diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine bu otoritelerin belirlediği şekil ve düzen çerçevesinde ücret tarifelerinin oluşturulmasına dair bilgi verecektir.

7. Hiçbir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayoluna frekans, kapasite veya trafik haklarına ilişkin olarak, bu Anlaşmanın amaçlarına uygun olmayan ilk ret zorunluluğu, iyileştirme oranı, itiraz etmeme ücreti veya herhangi bir şart uygulayamaz.

MADDE 7

VERGİLER, GÜMRÜK HARÇLARI VE DİĞER ÜCRETLER

1. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun uluslararası hava hizmetlerinde işletilen hava aracı ve bununla birlikte olağan teçhizatları, yedek parçaları (motor dahil), yakıt ve yağ tedarikleri (hidrolik yağlar dahil), hava aracı malzemeleri (yiyecek, içecek, alkol, sigara ve uçuş sırasında yolcuların kullanımı veya satış için bulunan diğer ürünler) diğer Akit Tarafın ülkesine varışta, bu teçhizatlar, yedek parçalar, tedarikler ve gereçler tekrar çıkış yapana veya yolculuk sırasında kullanılına kadar hava aracında kalmak kaydıyla her türlü gümrük harcı, denetleme ücreti ve benzer ulusal yada yerel harç ve ücretlerden muaf olacaktır.

2. Gerçekleştirilen seferle ilgisi dışında aşağıda sayılan maddeler de aynı harç ve vergilerden muaf tutulacaktır:

- a. Bir Akit Tarafın otoritelerinin belirlediği sınırlar içinde Akit Tarafın ülkesinde uçağa alınan hava aracı gereçleri ve Akit Tarafın uluslararası seferlerde bulunan hava aracına kullanım için alınan gereçler,
- b. Diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları) tarafından uluslararası seferlerde bulunan hava aracının bakım ve onarımı için Akit Tarafın herhangi birinin ülkesine giren yedek parçalar (motor dahil) ve olağan havacılık teçhizatları,
- c. Diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu tarafından uluslararası seferlerde işletilen hava aracına tedarik için Akit Tarafın ülkesinin üzerindeki uçuşların bir kısmında dahi kullanılacak olsa alınan yakıt ve yağlar (hidrolik sıvılar dahil),
- d. Basılı bilet koçanları, havayolu faturaları ve bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun amblemini taşıyan basılı malzemeler ve tayin edilen havayolu tarafından uluslararası hizmetlerde kullanmak için ücretsiz dağıtılan basılı malzemeler tekrar çıkış yapana kadar,

3. Paragraf (2)' de belirtilen malzemeler gümrük otoritelerinin denetimi veya kontrolüne tabi olacaktır.

4. Olağan havacılık teçhizatları, yedek parçalar (motor dahil), hava aracı gereçleri, yakıt ve yağ tedarikleri (hidrolik sıvılar dahil) ve her hangi bir Akit Tarafın hava aracındaki malzeme ve tedarikler diğer Akit Tarafın ülkesinde sadece o ülkenin gümrük otoritelerinin onayı ile indirilebilir. Bu durumda, tekrar çıkış yapana kadar söz konusu otoritelerin gözetiminde tutulabilir veya aksi takdirde gümrük düzenlemelerine göre çıkartılabilir.

5. Depolama ve gümrüklemeyle ilişkin hizmetlere karşılık gelen harçlar Akit Taraf Devletlerinin ulusal kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak tahsil edilecektir.

MADDE 8

DOĞRUDAN GEÇİŞ

Her Akit Tarafın ulusal yasa ve düzenlemelerine uygun olarak, bir Akit Tarafın ülkesinden doğrudan geçişlerde ve havalimanının bu amaçla ayrılan kısmını terk etmemek kaydıyla yolcu, bagaj, kargo ve posta; hava korsanlığı, saldırı ve narkotik ve psikotrop madde kaçakçılığına karşı güvenlik önlemleri gibi nedenler olmadıkça sadece basit bir kontrole tabi olacaklardır. Bu bagaj, kargo ve posta gümrük harçları ve sağlanan hizmetin maliyetine bağlı olmayan benzer ücret ve harçlardan muaf tutulacaktır.

MADDE 9

KULLANICI ÜCRETLERİ

1. Her bir Akit Tarafın kendi ülkesinde diğer Akit Tarafın havayollarına havalimanları, havacılık güvenliği ve diğer ilgili olanaklar ve hizmetlerde sağlayacağı koşullar, benzer uluslararası hava hizmetlerinde bulunan herhangi bir havayoluna sağlanan en elverişli anlaşma koşullarından daha az elverişli olmayacaktır.

2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayollarına her iki Akit Tarafın yerel kanun ve düzenlemelerine uygun şekilde, karşılıklı olarak, diğer Akit Tarafın ülkesinde kendi belirli yer hizmetlerini yürütmesine izin verilecek ve kendi tercihi doğrultusunda yerel kanun ve düzenlemelerce gerekirse yer hizmetlerinin tamamını veya bir kısmını bu hizmetleri sağlayan karşı Akit Tarafın yetkili bir makamından sağlayabilecektir.

3. Havalimanları, havacılık güvenliği ve diğer ilgili olanaklar ve hizmetlerin diğer Akit Tarafın havayolunun kullanımı için bir Akit Tarafın ülkesinde uygulanan ücret ve harçların belirlenmesi ve toplanması adil ve eşit olacaktır. Diğer Akit Tarafın havayoluna uygulanan bu harçlar ve ücretler, benzer uluslararası hava hizmetlerinde bulunan herhangi bir havayoluna sağlanan en iyi koşullardan daha az olmamak kaydıyla oluşturulacaktır.

4. Her bir Akit Taraf, yetkili ücretlendirme mercileri ile hizmet ve olanakları kullanan havayolu arasında veya uygun hallerde havayollarını temsil eden kuruluşlar arasında görüşmeleri destekleyecektir. Kullanıcılar ücretlerde yapılacak değişiklikler konusunda değişiklikler yapılmadan önce görüşlerini belirtebilmeleri için mümkün olduğu ölçüde bilgilendirilecektir.

MADDE 10

YABANCI PERSONELİN ÇALIŞTIRILMASI VE YEREL HİZMETLERE ERİŞİM

1. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayolları Akit Tarafın ülkesine giriş, ikamet ve çalışmayla ilgili kanun ve düzenlemelerine uygun şekilde mutabık seferlerin işletilmesi için gerekli olan kendi idari, ticari, satış, operasyonel, teknik ve diğer uzman çalışanlarını diğer Akit Tarafın ülkesine getirebilecek ve bulundurabilecektir.
2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayolları personel ihtiyaçlarını tercihleri doğrultusunda kendi personeliyle veya diğer Akit Tarafın ülkesinde havayolları için bu hizmetleri vermekle yetkilendirilmiş başka bir kurum, şirket veya havayolunun hizmetlerini kullanarak sağlayabilir.
3. Bu temsilciler ve personel diğer Akit Tarafıta geçerli olan kanun ve düzenlemelere tabi olacaklardır. Bu kanun ve düzenlemelere uygun şekilde her bir Akit Taraf karşılıklı olarak en az gecikmeyle gerekli çalışma izinlerini, ziyaretçi vizelerini veya benzer dokümanları bu Maddede paragraf (1)'de belirtilen temsilcilere ve personele sağlayacaktır.

MADDE 11

DÖVİZ DÖNÜŞÜMÜ VE KAZANÇLARIN TRANSFERİ

1. Her bir tayin edilen havayolu(havayolları) diğer Akit Tarafın ülkesinde satış ofisleri ve acenteleri aracılığıyla taşımacılık dokümanlarını satma ve kesme hakkına sahip olacaktır. Bu tür havayollarınının bu tür taşıma hizmetini o ülkenin yerel para cinsinden ve/veya başka ülkelerin çevrilebilir döviz cinsinden satma ve her hangi bir kişide bu taşıma hizmetini satın alma hakkına sahip olacaktır.
2. Her bir tayin edilen havayolu trafiğın taşınması bağlamında harcamaları geçen kazançları talep edilirse resmi kur oranından çevirme ve ülkesine götürme hakkına sahip olacaktır. Taraflar arasında ödemelerle ilgili uygun hükümler olmaması halinde yukarıda belirtilen transfer çevrilebilir döviz cinsinden ve ulusal kanun ve yabancı döviz değişimi düzenlemelerine uygun şekilde gerçekleşecektir.

3. Bu gelirlerin çevrilmesi ve dışarı çıkarılmasına bunların çevrime ve dışarı çıkarılmaya sunulduğu anda geçerli olan döviz değişim kurunda sınırlama getirilmeden izin verilecektir ve bankalar tarafından bu tür çevirim ve dışarı çıkarmaya uygulanan ücretler dışında başka bir ücrete tabi olmayacaktır.

4. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun (havayollarının) isteğine bağlı olarak yakıt alımı dahil olmak üzere diğer Akit Tarafın ülkesindeki yerel giderlerini yerel para cinsinden veya yerel döviz düzenlemelerine uygun olmak kaydıyla çevrilebilir bir para cinsinden ödeme hakkına sahip olacaktır.

MADDE 12

SERTİFİKA VE LİSANSLARIN KARŞILIKLI TANINMASI

1. Bir Akit Tarafça verilen veya geçerli kılınan ve hala yürürlükte olan uçabilirlik sertifikaları, yeterlilik sertifikaları, verilen lisanslar ya da karşılıklı teslim edilenler, Sözleşmede belirlenen gerekliliklere eşit veya daha üstünde olduğu gösterildiği takdirde, mutabık kalınan hizmetlerin belirlenen hatlarda işletilmesi amacıyla diğer Akit Tarafça da tanınacaktır. Fakat her bir Akit Taraf, ülkesinin üzerinden olan uçuşlarda diğer Akit Tarafça veya herhangi bir diğer Devletçe kendi uyruklarına verilen veya geçerli kılınan yeterlilik sertifikalarını ve lisanslarını tanımayı reddetme hakkını saklı tutmaktadır.

2. Bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri tarafından bir kişiye veya tayin edilen havayollarına mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesinde verilen, paragraf (1)'de belirtilen lisans ve sertifikalarla ilgili ayrıcalık ve şartlar Sözleşmede belirlenen asgari standartlarla bir fark yaratıyorsa ve bu fark Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) tarafından da onaylanıyorsa, diğer Akit Taraf karşı tarafın havacılık otoriteleriyle bu uygulamanın açıklığa kavuşturulması amacıyla istişare talep edebilir. Uygun bir anlaşmaya varılamaması durumu 4. Maddenin (Yetkilendirmenin İptali veya Askıya Alınması) uygulanmasına temel oluşturacaktır.

MADDE 13

HAVACILIK EMNİYETİ

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafça havacılık kolaylıkları ve hizmetlerine, hava mürettebatına, hava aracına veya bunların işletilmesine ilişkin herhangi bir alanda benimsenmiş bulunan emniyet standartları ile ilgili olarak istişarelerde bulunmayı talep edebilir. Bu istişareler talepten itibaren 30 gün içinde gerçekleştirilecektir.

2. Eğer bu işareleri takiben, Akit Taraflardan biri diğer Akit Tarafın bu Maddenin (1.) paragrafında belirtilen hususlardaki emniyet standartlarını ve gerekliliklerini en az Sözleşmede belirtilen asgari standartlara eşit şekilde sağlamadığını ve uygulamadığını düşünürse, sözü geçen Akit Taraf diğer Akit Tarafı bu bulgular ve asgari ICAO standartlarını sağlamak için atılması gereken adımlar hakkında uyaracak ve diğer Akit Taraf mutabık kalınan bir sürede gereken düzeltici önlemleri alacaktır. Diğer Akit Tarafın mutabık kalınandan daha uzun bir süre içerisinde gerekli düzeltici önlemleri almaması, bu Anlaşmanın 4. Maddesinin (Yetkilendirmenin İptali veya Askıya Alınması) uygulanmasına temel teşkil edecektir.
3. Sözleşmenin 16. Maddesindeki hükümlere bakılmaksızın bir Akit Taraf adına veya onun tarafından işletilen bir hava aracı diğer Akit Tarafın ülkesine veya ülkesinden sefer düzenlerken ülkesinde bulunduğu Akit Tarafın yetkilileri tarafından olağandışı bir gecikmeye yol açmamak şartıyla denetime tabi tutulabilir (bu Maddede "rampa denetimi" olarak adlandırılır). Bu denetim hava aracının içinde veya çevresinde, bu Akit Tarafın yetkili temsilcileri eliyle yapılacaktır. Ancak, Sözleşmenin 33. Maddesinde sözü edilen yükümlülüklerle uygun olarak, söz konusu denetimin amacı, Sözleşme temelinde oluşturulan yürürlükteki kurallara uygun olarak hava aracının ve mürettebat belgelerinin geçerliliği ile hava araç ve teçhizatının görünürdeki durumunu kontrol etmektir.
4. Eğer böyle herhangi bir rampa denetimi veya bir dizi rampa denetimleri:
 - a) bir hava aracının veya bir hava aracının işletilmesinin o sırada Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara uymadığı, veya
 - b) o sırada Sözleşmeye göre belirlenen emniyet standartlarının etkin bir şekilde sağlanamadığı ve uygulanamadığı hususunda ciddi kaygılar doğurursa,denetimi yapan Akit Taraf Sözleşmenin 33. Maddesi amaçları için, o hava aracı veya mürettebatının geçerli kılınan sertifika ve lisanslarının veya hava aracının işletilmesine esas Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara eşit veya onların üzerinde olmadığı sonucunu çıkarmakta serbest olacaktır.
5. Paragraf (3) uyarınca bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunca işletilen hava aracının rampa denetlemesinin söz konusu havayolunun temsilcisi tarafından reddedilmesi durumunda, diğer Akit Taraf paragraf (4)'de belirtilen ciddi endişelerin olduğu sonucuna varabilecek ve paragrafta belirtilen sonuçları çıkarabilecektir.

6. Her bir Taraf, bir rampa denetlemesinin sonucunda, ilk Akit tarafın bir veya bir dizi rampa denetlemesinin engellenmesi sonrasında, istişare sonrasında veya başka bir şekilde hava aracının işletilmesinin emniyeti açısından ani bir eylemin gerekliliği sonucuna varırsa, diğer Akit Tarafın havayolunun işletme yetkilerini derhal askıya alma veya değiştirme hakkını saklı tutmaktadır.
7. Paragraf (2) veya paragraf (6) uyarınca bir Akit Tarafça gerçekleştirilen bir eylem, bu eylemin gerçekleştirilmesine temel olan durumun ortadan kalkmasıyla sona erdirilecektir.

MADDE 14 **HAVACILIK GÜVENLİĞİ**

1. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlülüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyit ederler. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli, Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Lahey Sözleşmesi, 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine İlişkin Montreal Sözleşmesi ve 24 Şubat 1988 tarihli Uluslararası Sivil Havacılığa Hizmet Veren Hava Limanlarında Yasadışı Şiddet Eylemlerinin Önlenmesine İlişkin Montreal Protokolü veya Montreal de 1 Mart 1991 de yapılan Plastik Patlayıcıların Teşhisi Amacıyla Sözleşmesi veya Akit Tarafların taraf oldukları sivil havacılık güvenliğine ilişkin diğer herhangi bir sözleşme hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.
2. Akit Taraflar, sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu hava aracının, yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı diğer yasadışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin diğer herhangi bir tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.
3. Akit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Akit Taraflara uygulanabilir olduğu ölçüde, ICAO tarafından konulan ve Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine Ek olarak kabul edilen havacılık güvenliği hükümlerine ve tavsiye edilen uygulamalara uygun olarak hareket edeceklerdir. Akit Taraflar, kendi tescilindeki hava aracı işletmecilerinin veya

işyeri merkezi ülkelerinde bulunan veya ülkelerinde sürekli mukim olan hava aracı işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin Akit Tarafları bağlayan bu tür havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini sağlayacaklardır. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafa kendi ulusal düzenlemeleri ve uygulamaları ve yukarıda belirtilen Eklerdeki havacılık güvenlik standartlarını haber vermelidir. Her bir Akit Taraf diğer Akit Taraftan herhangi bir zamanda bu Anlaşmanın 18. Maddesinin (2.) paragrafına göre ele alınmak üzere, bu tip farklılıkları diğer Akit Tarafyla görüşmek için acil istişare talebinde bulunabilir.

4. Akit Taraflardan her biri, söz konusu hava aracı işletmecilerinin, diğer Akit Tarafın ülkesine giriş için, bu ülkeden çıkış için veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Akit Tarafça, yukarıdaki (3.) paragrafta atıf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır. Akit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde hava aracının güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın el bagajlarının, genel bagajın, kargo ve hava aracı levazimatının yükleme ve boşaltma öncesinde ve sırasında kontrolü amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Akit Taraflardan her biri, özel bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Akit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.
5. Sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya bu hava aracına, hava aracının yolcularına ve mürettebatına, havaalanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Akit Taraflar, haberleşmede ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin süratli ve güvenli biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında, insan hayatı konusunda riski asgariye indirmek suretiyle kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.
6. Her bir Akit Taraf, kalkışı insan hayatını korumak için gerekli olmadıkça, kendi ülkesine iniş yapmış olan yasadışı yollarla ele geçirilmiş veya diğer yasadışı müdahale eylemlerine maruz kalmış bir hava aracının, uygun olduğu takdirde, yerde kalmasını sağlamak üzere gerekli önlemleri alacaktır. Mümkün olduğu durumlarda bu tip önlemler karşılıklı istişare temelinde alınır.

MADDE 15

UÇUŞ PROGRAMLARININ TESLİMİ

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları), her bir tarife dönemi için (yaz ve kış) mutabık kalınan hizmetlerin başlamasından en az otuz (30) gün önce diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine uçuş programlarını sunacaktır.
2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun onaylanan uçuş programı dışında mutabık kalınan hizmetler doğrultusunda düzenlemek istediği ek hizmetler için sözü geçen havayoluna diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinden ön izin talep etmelidir. Bu tür talepler Akit Tarafların ulusal yasa ve düzenlemelerine uygun şekilde sunulacaktır. Aynı usul herhangi bir değişiklikte de uygulanacaktır.

MADDE 16

İSTATİSTİKLER

Her iki Akit Tarafın havacılık otoriteleri diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine, talep üzerine, birinci Akit Tarafın tayin edilmiş havayollarınca mutabık kalınan hizmetlerde taşınan trafiğe ilişkin periyodik istatistik veya diğer benzer bilgileri temin edeceklerdir. Bu raporlar bu havayollarının mutabık kalınan hizmetlerde taşımış oldukları yolcu ve kargo miktarını ve bu yolcu ve kargo trafiğinin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 17

YASALARIN ve DÜZENLEMELERİN UYGULANMASI

1. Uluslararası hava seyrüseferinde bulunan bir hava aracının, bir Akit Tarafın ülkesine giriş, çıkış ve kalışlarda veya bu hava aracının işletilmesinde ve seyrüseferinde veya üzerindeki uçuşlarda, bu Akit Tarafın kanun ve düzenlemeleri uygulanacaktır.
2. Bir Akit Tarafın yolcu, mürettebat, bagaj veya posta dahil olmak üzere kargonun ülkesine giriş, kalış veya ayrılışıyla ilgili giriş, çıkış, gümrükleme, göç, havacılık güvenliği, pasaport, döviz, sağlık ve karantina gibi formaliteleri düzenleyen yasalarına ve düzenlemelerine yolcu, mürettebat, bagaj, kargo veya posta tarafından veya onlar adına diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava aracı tarafından söz konusu ülkede uyulacaktır.
3. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın talebi üzerine bu Anlaşmada belirtilen ilgili yasa, düzenleme ve prosedürlerinin kopyasını karşı tarafa sağlayacaktır.

MADDE 18

İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER

1. Yakın işbirliği anlayışından hareketle, Akit Tarafların havacılık otoriteleri zaman zaman bu Anlaşmanın ve Eklerinin uygulanması, yorumlanması ve değişikliklerin uyarlanması konusunda birbirleriyle istişareler yürüteceklerdir.

2. Bir Akit Tarafın bu Anlaşmayı veya Eklerini değiştirmek amacıyla istişare talep etmesi durumunda, aksine karar verilmemiş istişareler karşı tarafın yazılı talebi almasından sonra en kısa sürede ve her hal ve karda en geç altmış (60) gün içinde başlayacaktır. Bu istişareler müzakere veya yazışma yoluyla gerçekleştirilecektir. Her bir Akit Taraf bu istişareler sırasında mantıklı ve ekonomik kararların alınabilmesi amacıyla, tutumunu destekleyen gerekçeleri hazırlayacak ve sunacaktır.

3. Eğer Akit Taraflardan biri bu Anlaşmanın hükümlerinden birinin değiştirilmesini uygun görürse, böyle bir değişiklik Akit Tarafların yasal prosedürlerinin tamamlandığını bildirmelerinden sonra yürürlüğe girecektir.

4. Ek l'de yapılacak değişiklikler Tarafların havacılık otoritelerinin aralarında doğrudan anlaşmasıyla da yapılabilir. Değişiklikler geçici olarak karşılıklı mutabakata varıldıktan sonra uygulanmaya başlanacak ve diplomatik nota teatisi ile teyit edilmesinden sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 19

İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu Anlaşmanın yorumlanmasında veya uygulanmasında Akit taraflar arasında herhangi bir uyuşmazlık çıkması durumunda, Akit Taraflar öncelikle uyuşmazlıkların her iki Akit Taraf Devletinin havacılık otoriteleri arasında istişare yoluyla çözülmesi yoluna gidilecektir.

2. Eğer söz konusu Havacılık Otoriteleri çözüme istişare yoluyla ulaşamazlarsa, uyuşmazlık diplomatik kanallar yoluyla çözüme kavuşturulacaktır.

3. Eğer Akit Taraflar paragraf (1) ve (2) doğrultusunda bir cözüme ulaşamazlarsa, herhangi bir Akit Taraf ilgili kanun ve düzenlemelerine uygun olarak uyuşmazlığı, birer üyesi her bir Akit Tarafça belirlenecek, üçüncü hakem ise Akit Taraflardan birinin milliyetinden olmayan ve de her iki Akit Tarafın hakemlerin belirlendiği sürede diplomatik ilişkide olduğu üçüncü bir devletin milliyetinden olmak kaydıyla bu iki hakem tarafından seçileceği, üç hakemden oluşan bir tahkim heyetine sunabilir.

Her bir Akit Taraf hakemini tahkim heyetiyle ilgili bildirimini kayıtlı posta ile aldıktan sonra altmış (60) gün içinde bildirecektir. Üçüncü hakem her bir Akit Tarafın hakemini belirlemesinden sonra diğer bir altmış (60) gün içinde atanacaktır.

Eğer bir Akit Taraf belirlenen süre içinde hakemini bildirmezse veya seçilen hakemler tahkim heyeti başkanının belirlenmesine belirtilen sürede karar veremezse, her bir Akit Taraf ICAO Konsey Başkanından tahkim heyeti başkanını veya bildirmeyen tarafın hakemini belirlemesini talep edebilir.

4. Akit Tarafların milliyetinden olmamak kaydıyla ICAO Konseyi Başkan Yardımcısı ya da kıdemli bir üyesi ICAO başkanının yokluğunda veya yetersizlik durumunda onun bu Maddenin (3.) paragrafında belirtilen sorumluluklarını üstlenecektir.

5. Tahkim Heyeti, usullerini ve hakem kurulu yerini Akit Taraflar arasında mutabık kalınan hükümlere tabi şekilde belirleyecektir.

6. Tahkim Heyetinin kararları Akit Taraflar için son karar niteliğinde ve bağlayıcı olacaktır.

7. Eğer bir Akit Taraf veya Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu bu Maddenin (2.) paragrafına göre verilen karara uymazsa, diğer Akit Taraf bu Anlaşma doğrultusunda diğer Akit Tarafa sağlanan hakları veya ayrıcalıkları sınırlandırabilir, askıya alabilir veya iptal edebilir.

8. Her bir Akit Taraf kendi hakeminin masraflarını karşılayacaktır. Üçüncü hakemin masrafları, ICAO'nun bu Maddenin (3.) paragrafında belirtilen üçüncü hakemi atamasında veya bildirilmeyen hakemi belirlemesinde yapacağı her türlü ödeme ve masraflar da dahil olmak üzere, Akit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır.

9. Tahkime başvurulmasından itibaren ve tahkim heyeti kararını açıklayana dek, Akit Taraflar sona erme hali dışında, varılan nihai sonuca göre yapılan uyarlamaya halel getirmeksizin, bu Anlaşmadan doğan tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

MADDE 20

TESCİL

Bu Anlaşma, Ekleri ve bunlarda yapılacak tüm değişiklikler ICAO' ya tescil olunacaktır.

MADDE 21

ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR

Her iki Akit Tarafın da hava ulaştırmasına dair çok taraflı bir sözleşme veya anlaşmaya katılmaları halinde bu Anlaşma söz konusu sözleşme veya anlaşmanın hükümlerine uyum sağlayacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE 22

BAŞLIKLAR

Madde başlıkları bu Anlaşmaya sadece müracaat ve kolaylık amacıyla konulmuştur ve hiçbir suretle bu Anlaşmanın amaç ve kapsamının sınırını çizmez, kısıtlamaz veya tanımlamaz.

MADDE 23

GEÇERLİLİK VE SONA ERME

Bu Anlaşma süresiz bir zaman dilimi için neticelendirilmiştir.

Akit Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki Akit Tarafa bildirebilir; bu bildirim eş zamanlı olarak ICAO' ya da ulaştırılacaktır.

Bu durumda, bildirimi karşılıklı mutabakatla süre bitiminden önce Akit Taraflarca geri çekilmediği takdirde, sona erme bildirim diğer Akit Tarafça alınış tarihinden on iki (12) ay sonra sona erecektir. Diğer Akit Tarafça bildirim alındığı teyit edilmezse, söz konusu teyit ICAO'nun bildirimi aldığı tarihten on dört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 24
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Akit Tarafların uluslararası anlaşmaların akdedilmesi ve yürürlüğe sokulmasına ilişkin yasal gerekliliklerini yerine getirdikten sonra karşılıklı olarak bunu birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Kendi Hükümetleri tarafından yetkili kılınmış imzası geçen taraflar yirmi dört (24) Madde ve iki (2) Ekten oluşan bu Anlaşmayı imzalamış ve mühürlemişlerdir.

Her bir versiyonu birbirine eşdeğer olmak üzere Ankara'da 24 Mart 2011 tarihinde Türkçe, Darice ve İngilizce dillerinde düzenlenmiştir. Herhangi bir yürütme, yorumlama veya uygulama farklılığının oluşması durumunda İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Talat AYDIN
Müsteşar Vekili
Ulaştırma Bakanlığı

AFGANİSTAN İSLAM
CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Dr. Daoud Ali NAJAFI
Bakan Vekili
Ulaştırma ve Sivil Havacılık
Bakanlığı

EK I
HAT ÇİZELGESİ

(a) Türkiye Cumhuriyeti tarafından tayin edilen havayollarının her iki yönde aşağıdaki hava hizmetlerini işletmeye hakkı olacaktır:

Hareket Noktası	Ara Noktalar	Variş Noktası	İleri Noktalar
Türkiye'deki Noktalar	Herhangi bir nokta (*)	Kabil Kandahar Mezar-ı Şerif Herat İleride belirlenecek 3 nokta	Herhangi bir nokta (*)

(b) Afganistan İslam Cumhuriyeti tarafından tayin edilen havayollarının her iki yönde aşağıdaki hava hizmetleri işletmeye hakkı olacaktır:

Hareket Noktası	Ara Noktalar	Variş Noktası	İleri Noktalar
Afganistan'daki noktalar	Herhangi bir nokta (*)	İstanbul Ankara Antalya İleride belirlenecek 4 nokta	Herhangi bir nokta (*)

Notlar:

(*) Yukarıdaki hatlar arasındaki ara noktalar ve ileri noktalar ile tayin edilen havayollarınca bu noktalar arasında kullanılacak 5. trafik hakları her iki Akit Tarafın havacılık otoriteleri arasında müştereken belirlenecektir.

(*) Başlangıç ve bitiş noktasının havayolunu tayin eden Akit Tarafın ülkesi içinde kalması şartıyla, ara noktalar ve ileri noktalar tayin edilmiş havayolu (havayolları) tarafından bütün uçuşlarda veya herhangi bir uçuşta kullanılmayabilir.

EK II KOD PAYLAŞIMI

Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları) bloke yer, kod paylaşımı ya da aşağıda belirtilenlerle diğer ticari uygulamalar gibi pazarlama uygulamalarına katılabilir:

- a. aynı Akit Tarafın havayolu veya havayolları
- b. diğer Akit Tarafın havayolu veya havayolları

Yukarıdaki düzenlemelerdeki tüm havayolları uygun hat ve trafik haklarına sahip olma koşulunu ve satılan her bilet için, alıcı satış noktasında hizmetin her bir kısmında hangi havayolunun işleyeceği konusunda bilgilendirme sağlayacaktır.

Üçüncü Taraf Kod Paylaşımı düzenlemeleri içinde yer alan tüm havayolları her iki Akit Tarafın havacılık otoritelerinin onayına tabidir. Diğer Akit Tarafın havayolları ile üçüncü bir ülkenin havayolları arasında yapılacak olan bu tür düzenlemeler için üçüncü Tarafa herhangi bir yetki verilmediği durumlarda ilgili Akit Tarafın havacılık otoriteleri bu tür düzenlemeleri kabul etmeme hakkına sahiptir.

Kod Paylaşımı hizmetlerinin pazarlamacı havayolunun frekans hakkından sayılmayacağı hususu her iki Akit Tarafın ortak anlayışıdır.

